

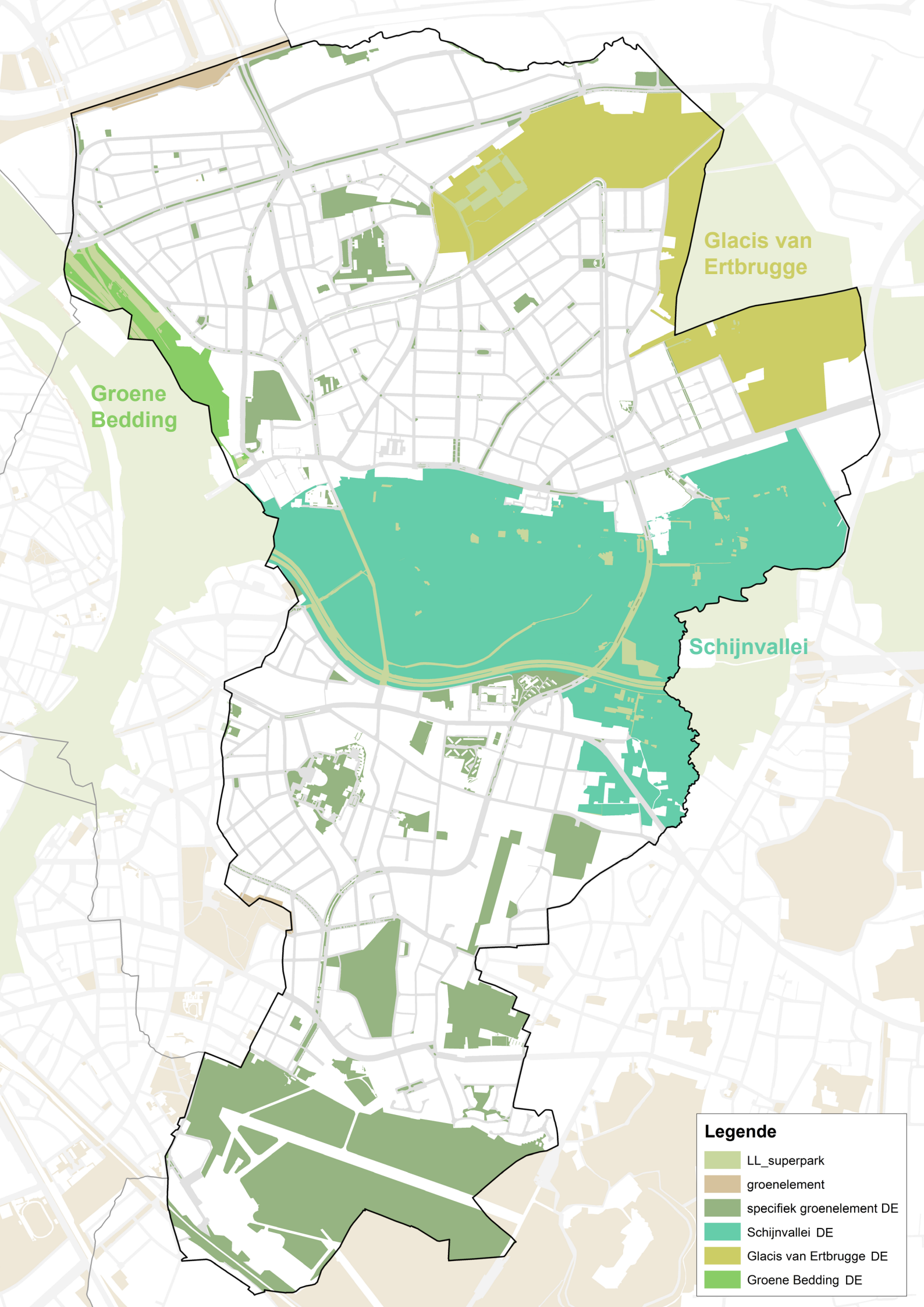


Groenplan Deurne

PROCESNOTA

voorjaar 2017

DEURNE VANDAAG	5
Huidig groenareaal	5
Stedelijke landschappen	5
Specifiek groen in Deurne	7
Groene plekken	8
Groene lijnen	9
Groene punten	10
Groene thema's	11
Ecologie	11
Milieu	11
Historisch	11
Gebruik	11
Flankerend	11
Groene nevel	13
Voortuinstraken	13
Onbebouwde zones	13
Groene projecten	15
Beheerplannen	15
Masterplannen / Kaderplannen	15
Groene sproeten	15
Fietsverbinding	15
Buurtplein	15
Speelplekken	15
Speelweefselplan	15
Zilveren lussen	15
Veilige / groene straten	15
GROENPLAN DEURNE	17
Bestuursakkoord Deurne	17
Opdrachtomschrijving	19
Aandachtspunten uit Levendig Landschap	19
Aandachtspunten uit quickscan	19
Verwachtingen uit startvergadering	20
Groene loper	21
Planproces	23
Procesnota	23
Analysenota	23
Visienota	23
Voorontwerp	23
Groenplan	23
Communicatie	24
Moment1: participatie	24
Moment2: feedback	24
Moment3: participatie	24
Moment4: informatie	24
Projectteam	25
Stuurgroep	25



Groene
Bedding

Glacis van
Ertbrugge

Schijnvallei

Legende

- LL_superpark
- groenelement
- specifiek groenelement DE
- Schijnvallei DE
- Glacis van Ertbrugge DE
- Groene Bedding DE

Deurne vandaag

HUDIG GROENAREAAL

Het district Deurne heeft een totale oppervlakte van 1303,3 ha. Het is daarmee, na Antwerpen en Wilrijk, het derde grootste district.

Van de totale oppervlakte neemt het groenareaal 474,0 ha of 36% in. Deurne zit daarmee op ongeveer hetzelfde groenniveau als de districten Hoboken en Wilrijk.

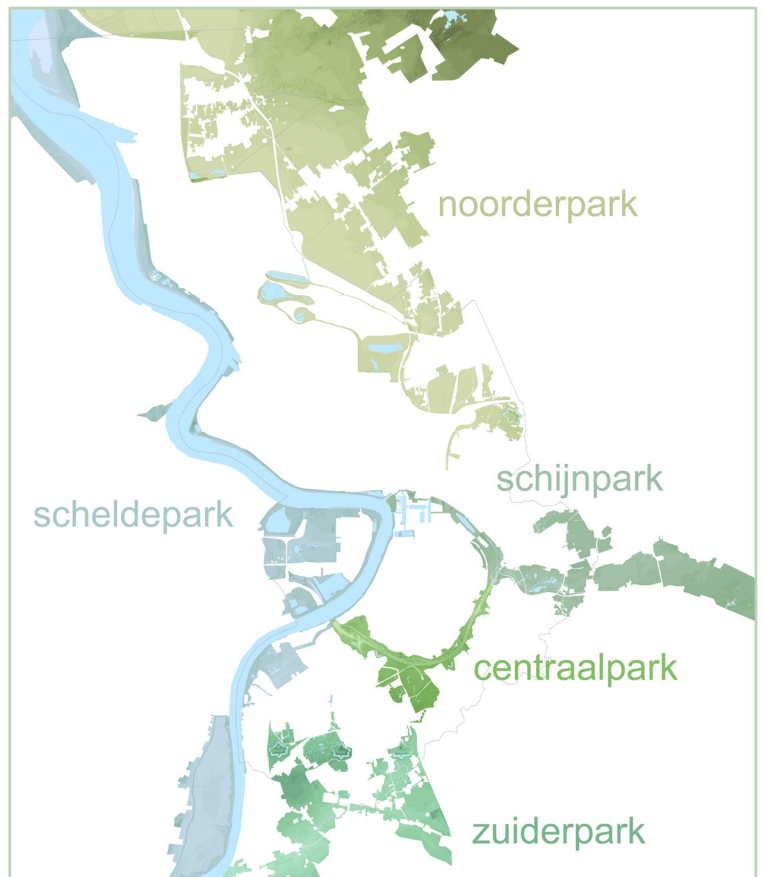
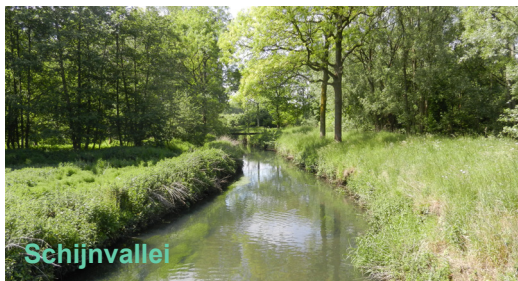
Stedelijke landschappen

Van het huidige groenareaal, dat in het district aanwezig is, werd 316,4 ha weerhouden in het Groenplan Stad Antwerpen 'Levendig Landschap' als onderdeel van de stedelijke groenstructuur.

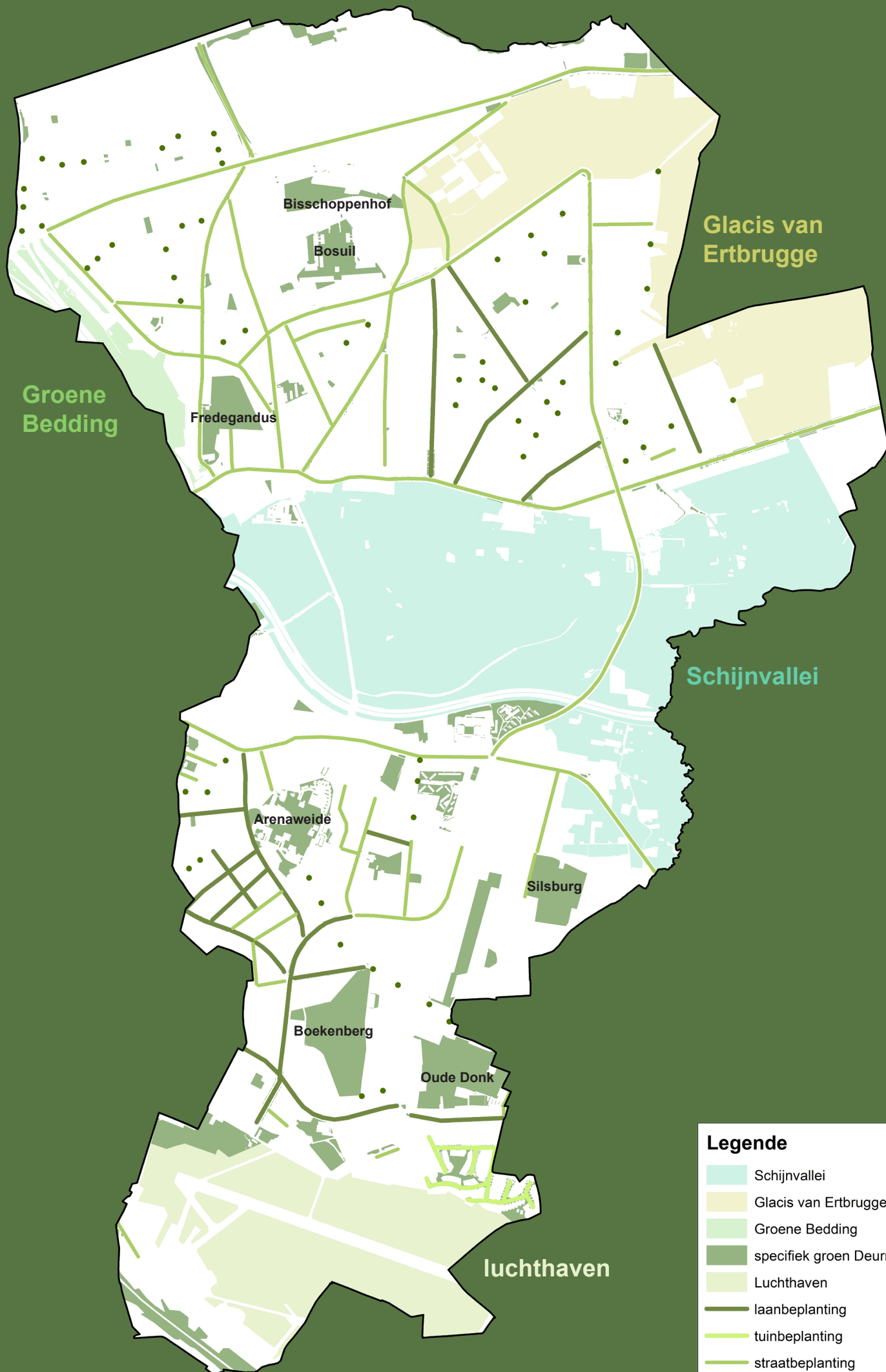
Deze oppervlakte behoort tot drie landschappen:

- Schijnvallei	211,5 ha in Deurne
- Glacis van Ertbrugge	92,1 ha in Deurne
- Groene Bedding	12,8 ha in Deurne

In de gewenste groenstructuur voor de stad vormen deze drie landschappen samen het 'Schijnpark', één van de vijf superparken die de groene zachte ruggegraat van Antwerpen vormen.



Het Schijnpark omarmt Deurne-Noord, dat langs drie zijden door de landschappen wordt begrensd. Daardoor heeft dit districtsdeel een goede toegang tot het levendig landschap. De andere districtshelft daarentegen grenst slechts aan één zijde aan de stedelijke groenstructuur. Alleen de noordelijke rand van Deurne-Zuid raakt aan het Schijnpark.



Legende

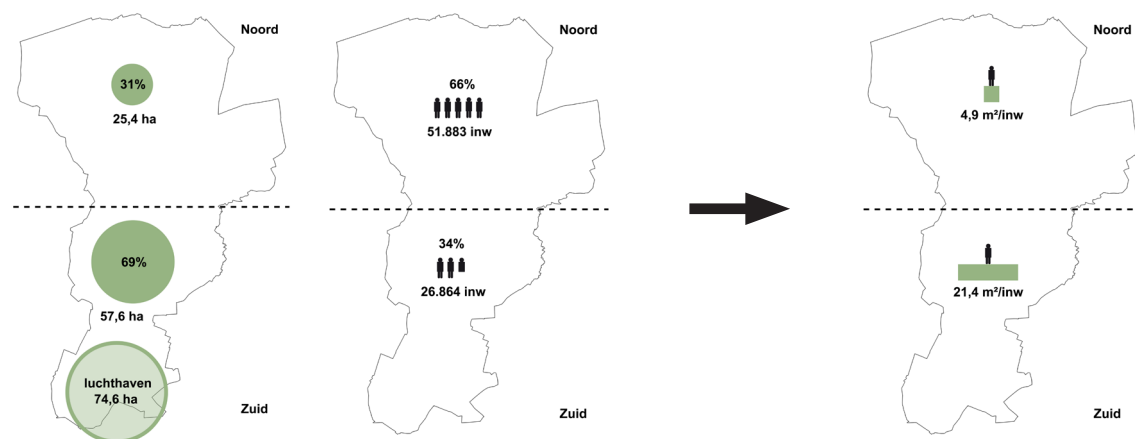
- Schijnvallei
- Glacis van Ertbrugge
- Groene Bedding
- specifiek groen Deurne
- Luchthaven
- laanbeplanting
- tuinbeplanting
- straatbeplanting
- groen punt

Specifiek groen in Deurne

De overige 157,6 ha zijn specifieke groenelementen van het district Deurne. Deze vormen de basis voor dit groenplan. Een opmerkelijk aandachtspunt is alvast de ruimtelijke spreiding van dit groen over de twee helften van het district:

- Deurne-Noord 25,4 ha
- Deurne-Zuid 57,6 ha

In Deurne-Zuid blijkt meer dan dubbel zoveel kleinschalige groene ruimte aanwezig dan in Deurne-Noord. Daar komt nog een aanzienlijke oppervlakte (74,6 ha) bij van de luchthaven. Deze laatste groene ruimte draagt evenwel weinig bij als gebruiksgroen, maar kan i.f.v. andere aspecten (klimaat,...) wel een rol vervullen.



Wanneer de oppervlakte kleinschalig groen in relatie wordt gebracht met het inwoneraantal van de beide districtsdelen, kan uit de onevenwichtige spreiding nog een opgave voor het Groenplan Deurne gedistilleerd worden. Deurne-Noord telt immers bijna dubbel zoveel inwoners als Deurne-Zuid ⁽¹⁾.

- Deurne-Noord 51.883 inw
- Deurne-Zuid 26.864 inw

Dit betekent dat het gemiddelde groenaandeel ⁽²⁾ van Deurne-Noord slechts 4,9 m²/inw bedraagt terwijl dit in Deurne-Zuid maar liefst 21,4 m²/inw is.

- Deurne-Noord 4,9 m²/inw
- Deurne-Zuid 21,4 m²/inw

Volgens de richtlijnen van het Milieuraapport MIRA-S 2000 ⁽³⁾ dienen inwoners op buurt- en wijkniveau over respectievelijk 4 m² groen/inw en 8 m² groen/inw te beschikken. De gemiddelde cijfers wijzen erop dat deze richtlijnen in grote delen van Deurne-Noord niet gehaald worden.

(1) Inwoneraantal begin 2017

(2) Het groenaandeel is het aantal m² groen per inwoner.

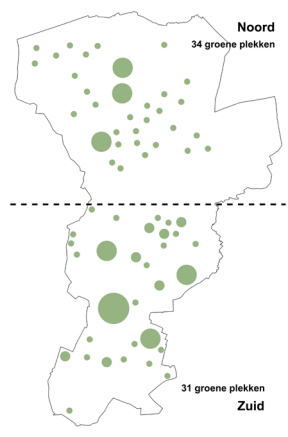
(3) Van Herzele A, Wiedemann T, De Clercq E, 2004, VUB, Monitor voor bereikbaar en aantrekkelijk groen, studie uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij, MIRA

Het kleinschalige groen omvat zowel vlak-, lijn- en puntvormige elementen.

Groene plekken

De vlakken zijn de parken, het hang- en gebouwgroen, de plantsoenen, de groene pleinen en enkele specifieke terreinen (hondenloopzones, sportvelden,...). Deurne omvat in totaal 65 groene plekken, waaronder twee parken (Bisschoppenhof en Boekenbergpark). Deze zijn vrij evenwichtig over de beide districtshelften verdeeld:

- Deurne-Noord 34 groene plekken
- Deurne-Zuid 31 groene plekken



De groene plekken in Deurne-Zuid zijn gemiddeld in oppervlakte groter dan in Deurne-Noord (respectievelijk 1,9 en 0,7 ha).

De grootste groene ruimten zijn:

- Deurne-Noord

Fredegandus	5,2 ha
Bosuil	4,2 ha
Bisschoppenhof	3,4 ha
- Deurne-Zuid

Boekenberg	10,2 ha
Oude Donk	8,9 ha
Silsburg	5,6 ha
Arenaweide	5,0 ha

Dit betekent dat Deurne-Noord, naast de grote landschappen, geen groenelementen op wijkniveau (>10ha) heeft. In Deurne-Zuid vervult het Boekenbergpark wel een rol als wijkpark.

Buiten de hierboven opgesomde groene plekken, zijn alle andere groene ruimten in Deurne-Noord zo klein, dat ze niet de norm van buurtgroen (>1ha) halen. Daardoor zijn er in dit deel van het district aanzienlijke tekortzones voor buurtgroen.

In Deurne-Zuid daarentegen is bijna de helft van de groene plekken wel voldoende groot om als buurtgroen te functioneren. Er zijn zo goed als geen zones waar er een tekort aan buurtgroen optreedt.



Groene lijnen

De lijnen zijn straten waarin op een structurele manier groenelementen aanwezig zijn. Dit kan onder drie vormen:

- *Laanbeplanting*
continue groenelementen in de hele straatlengte
- *Straatbeplanting*
regelmatig verspreide groenelementen in de hele straatlengte
- *Tuinbeplanting*
publieke groenelementen in voortuinvorm

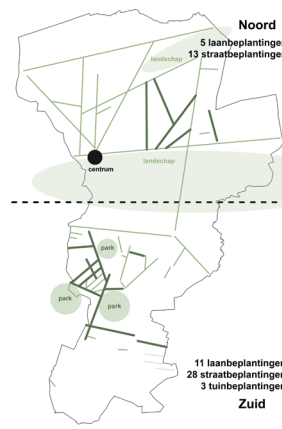
In heel Deurne komen 60 groene lijnen voor. Het merendeel daarvan is straatbeplanting (41) maar er zijn ook enkele laanbeplantingen (16) en een beperkt aantal tuinbeplantingen (3).

De spreiding over de beide districtshelften is gelijkaardig als die van de oppervlakte groene plekken. In Deurne-Zuid zijn dubbel zoveel assen met laan- en met straatbeplanting aanwezig t.o.v. in Deurne-Noord. De straten met tuinbeplanting zijn alle drie eveneens louter in Deurne-Zuid.

- Deurne-Noord	
laanbeplantingen	5
straatbeplantingen	13
tuinbeplantingen	0

- Deurne-Zuid	
laanbeplantingen	11
straatbeplantingen	28
tuinbeplantingen	3

In Deurne-Noord zijn de groene lijnen over het hele districtsdeel verspreid, behalve in de noordelijke Kronenburgwijk. De groene assen zijn er vooral op het districtscentrum gericht. Alleen de weinige groene laanbeplantingen vormen verbindingen tussen de stedelijke landschappen van het Glacis van Ertbrugge en de Schijnvallei.



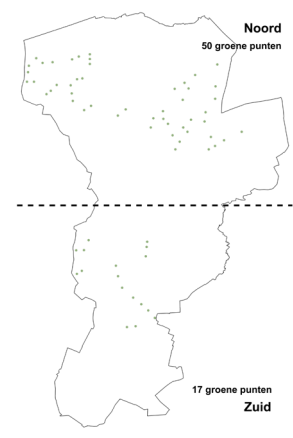
In Deurne-Zuid zijn de laan- en straatbeplantingen voornamelijk geconcentreerd tussen de Arenaweide, het Boekenbergpark en het naburige Te Boelaerpark (district Borgerhout). Ze vormen een fijnmazig netwerk tussen deze groene plekken. In de rest van dit districtsdeel komen nauwelijks groene lijnen voor.



Groene punten

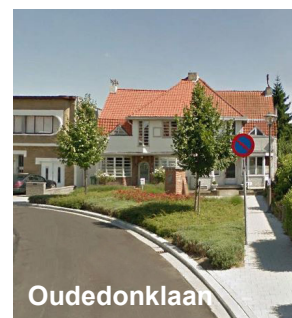
Verspreid over het hele district Deurne komen nog 67 groene puntelementen voor. Dit zijn meestal solitaire bomen op willekeurige straathoeken of losse bermelementen. Opmerkelijk is dat de groene punten net veel meer in Deurne-Noord voorkomen dan in Deurne-Zuid.

- Deurne-Noord 50 groene punten
- Deurne-Zuid 17 groene punten



De meeste groene punten in Deurne-Zuid bevinden zich, net als de groene lijnen, in de omgeving van de Arenaweide en het Boekenbergpark. Ze vullen het netwerk van lijnen en groene plekken aan.

In Deurne-Noord zijn de groene punten vooral gelegen in buurten waar nauwelijks andere groenelementen aanwezig zijn. Soms zijn ze in oppervlakte bijna even groot als de kleinste groene plekken, maar hebben ze louter een functie m.b.t. beeldkwaliteit en niet i.f.v. gebruik of recreatie. Ze worden er meestal aangewend op kruispunten van lokale straten te accentueren.



GROENE THEMA'S

De morfologie en het huidige groenareaal van Deurne heeft enkele specifieke kenmerken die bijdragen aan aandachtspunten voor het district.

Ecologie

In de stedelijke landschappen in Deurne komen 3 ecologische kerngebieden ⁽⁴⁾ voor:

- Bremweide
- Ertbrugge en omgeving
- Rivierenhof/Ruggeveld

Ook het Boekenbergpark en het nabije Te Boelaer (grotendeels in Borgerhout gelegen) zijn kerngebieden. Deze worden voornamelijk gekenmerkt door bos, grasland en aanplanten. Aandacht voor deze habitattypes bij groene verbindingen is belangrijk. Ook uitbreiding van de omvang (areaal of via netwerking) en de inperking van de externe invloeden errond kunnen verbeteren.

Milieu

Luchtkwaliteit

Deurne is omgeven en wordt doorsneden door grote verkeersinfrastructuren. Aan de noordrand is bedrijvigheid aanwezig. Beide hebben effect op de luchtkwaliteit in het district. Vooral in Deurne-Noord worden de normen voor fijnstof overschreden ⁽⁵⁾. Zelfs in de grote stedelijke landschappen ter hoogte van het Rivierenhof en de Bremweide worden hoge concentraties bereikt.

Geluid

Een vergelijkbare situatie doet zich voor m.b.t. het geluidsniveau. Nabij de wegen en bedrijvigheid wordt de norm overschreden. Dit is ook het geval nabij de luchthaven ⁽⁵⁾. Het meeste groen in Deurne, zowel de stedelijke landschappen als veel van de kleine groene plekken, ligt in overschrijdingszones. Een deel van de Bremweide en Ertbrugge is wel rustgebied met een geluidsniveau onder de norm.

Verzegeling

De bouwblokken in Deurne kennen een vrij hoge verzegelingsgraad (40% tot 60%) ⁽⁵⁾. Daardoor is de opwarming er vergelijkbaar met de kernstad. De stedelijke landschappen vormen koele vingers en ook de luchthaven en kleinere groengebieden zoals het Boekenbergpark en Arenaweide zijn frissere plekken die hun omgeving afkoelen.

Water

In het bouwweefsel van Deurne is er nauwelijks overstromingsproblematiek die gerelateerd is aan waterlopen ⁽⁵⁾. De Schijnvallei fungeert als een natuurlijke bufferruimte. Er is wel wateroverlast die samenhangt met het rioleringsstelsel. Het betreft straten in de wijken Kronenburg, Ten Eekhove, Gallifort, Morkhoven, Muggenberg, 't Mestputteke en Arena. Er wordt verwacht dat die wateroverlast bij een T20 zich nog zal uitbreiden, o.a. in het bedrijventerrein aan het Albertkanaal en de omgeving van de luchthaven.

Historisch

Deurne werd ooit (18e eeuw) gekenmerkt door heel wat kasteeldomeinen, die aan de basis liggen van het merendeel van het huidige groenareaal: Bisschoppenhof, Boekenberg, Rivierenhof, Sterckshof, Ertbrugge en Zwarte Arend. In de 19e eeuw kwamen daar nog enkele domeinen bij (Boterlaarhof, Drakenhof en Muggenberghof) en het fort ter hoogte van de huidige Arenaweide. In de 20e eeuw deden, naast het laatste domein Drie Torekens, ook de begraafplaatsen hun intrede (Sint-Fredegandus, Sint-Rochus, Silsburg en Ruggeveld). De groenelementen die vandaag uit deze gebieden zijn gegroeid hebben nagenoeg allemaal nog een hoge historische waarde. Vijf ervan behoren tot de 20 historisch meest waardevolle van de hele stad ⁽⁶⁾: Sint-Fredegandus, Boekenberg, Bisschoppenhof, Rivierenhof en Sterckshof. Aandacht voor het behoud en de versterking van deze gebieden is nodig.

Gebruik

Uit de quickscan van de groenelementen in Deurne bleek al dat het huidige groenareaal in delen van het district ontoereikend is. Vooral Deurne-Noord kampt vandaag met tekorten, maar ook Deurne-Zuid vormt een aandachtspunt door het aantal lopende en geplande ontwikkelingsprojecten (toename inwoneraantal) ⁽⁷⁾. De focus voor Deurne-Noord heeft zowel op tekorten in groenaandeel als tekortzones betrekking. In Deurne-Zuid vormt vooral het groenaandeel een op te volgen indicator.

Flankerend

De vele straat- en laanbeplantingen en plantsoenen in Deurne vervullen een structurerende rol. Ook het buffergroen rond de bedrijvigheid (Albertkanaal en luchthaven) en infrastructuur (E313 en R1) is een aandachtspunt voor dit district ⁽⁸⁾.

(4) Groenplan Analysenota Ecologie 2013

(5) Groenplan Analysenota Milieu 2013

(6) Groenplan Analysenota Historisch 2013

(7) Groenplan Analysenota Gebruik 2013

(8) Groenplan Analysenota Flankeren 2013



Legende

-  onbebouwde zones
-  voortuinstroken

GROENE NEVEL

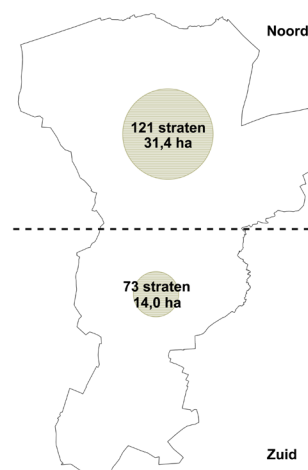
Naast de publieke groene elementen kunnen ook de private percelen bijdragen aan de vergroening van het district Deurne. Daken, gevels, maar vooral ook de voortuinstraken en de onbebouwde zones (tuinen) in de binnengebieden van bouwblokken zijn allen weliswaar kleinschalige elementen maar dragen samen een aanzienlijk potentieel in zich. Ze vormen als het ware een fijne groene nevel tussen de grotere landschappen, groene plekken en lijnen.

Voortuinstraken

In maar liefst 194 van de 275 straten in het district zijn voortuinstraken aanwezig. Dit is m.a.w. in 70% van alle Deurnse straten. Samen beslaan ze een oppervlakte van 45,5 ha. Dat is bijna één derde van de oppervlakte van de publieke groene plekken.

De straten met voortuinstraken zijn niet over het hele district gelijkwaardig verspreid. In Deurne-Noord komen bijna een derde meer straten met voortuinstraken voor en die beslaan bovendien meer dan dubbel zoveel oppervlakte dan in Deurne-Zuid.

- Deurne-Noord
121 straten met voortuinstraken
31,4 ha voortuinstraken
- Deurne-Zuid
73 straten met voortuinstraken
14,0 ha voortuinstraken

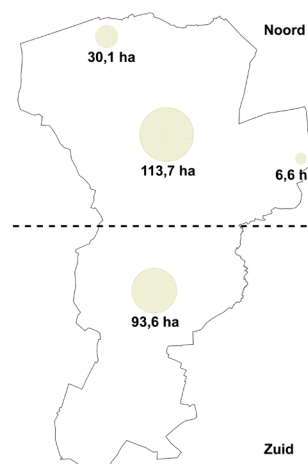


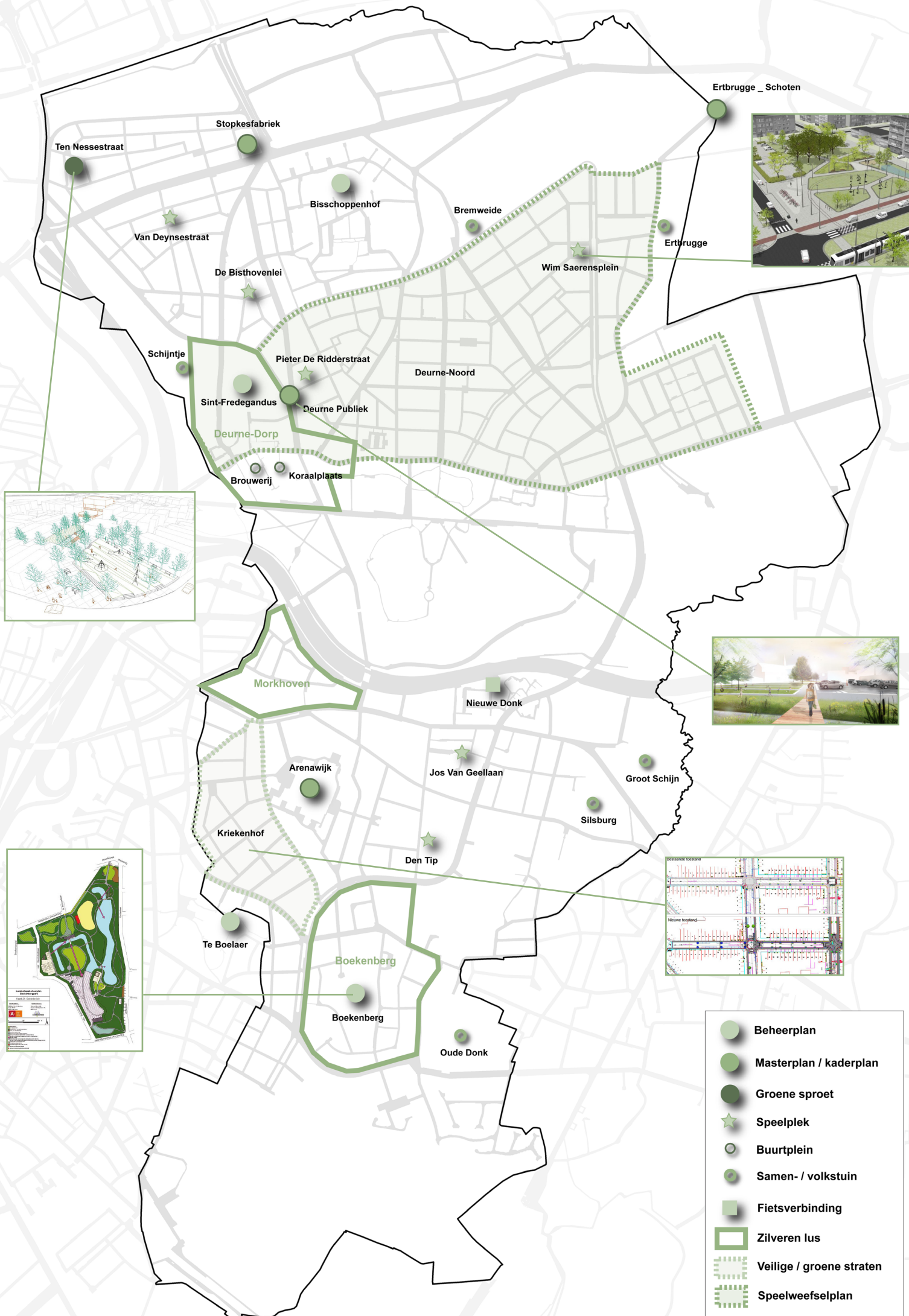
Onbebouwde zones (tuinen/binnengebieden)

In bouwblokken en rond vrijstaande gebouwen is er in Deurne ook nog 244,0 ha onbebouwde ruimte aanwezig. Dat is een grotere oppervlakte dan de publieke groene plekken en voortuinstraken samen.

Ook hierbij heeft Deurne-Noord met 150,4 ha een groter potentieel dan Deurne-Zuid met 'slechts' 93,6 ha. Dit cijfer wordt een beetje genuanceerd door de koppeling van deze zones met de bijhorende functies. In Deurne-Noord ligt immers 36,7 ha van de onbebouwde zones in de bedrijventerreinen aan het Albertkanaal en de R11. In woongebied blijft dan 113,7 ha over, wat niet veel meer is dan in Deurne-Zuid.

- Deurne-Noord
113,7 ha in woongebied
36,7 ha bij bedrijven
- Deurne-Zuid
93,6 ha in woongebied





GROENE PROJECTEN

Dat het groene karakter van Deurne vandaag al voor stads- en districtsbestuur een ambitie is, blijkt uit een aantal recente projecten die inzetten op meer en beter groen of op behoud van huidig groen.

Beheerplannen

Voor de drie historische groengebieden in Deurne (Sint-Fredegandus, Boekenberg en Bisschoppenhof) werd een beheerplan opgesteld. Dankzij een beheerplan worden de historische en natuurwaarden van de parken optimaal in ere gehouden. Ook voor het Te Boelaerpark, dat grotendeels in Borgerhout ligt en slechts een klein stukje in Deurne, bestaat er een beheerplan.

Masterplannen / kaderplannen

Het district Deurne neemt deel aan het Regionaal Landschap De Voorkempen. In opvolging van het kaderplan Albertkanaal, dat in 2014 werd opgesteld, is inmiddels een onderzoek opgestart naar een groene recreatieve corridor over het Albertkanaal die Ertbrugge en de Bremweide met de groengebieden in Schoten moet verbinden. Deze corridor is ook in het Levendig Landschap als een actiepoint opgenomen.

De Arenawijk in Deurne-Zuid is aan vernieuwing toe. De huisvestingsmaatschappij wil het erfgoed verlaten en zoekt binnen dezelfde wijk nieuwe bouw mogelijkheden. De Arenaweide is één van de weinige grotere groene plekken in Deurne en vervult een rol als buurtgroen. Ook de potenties i.f.v. klimaatadaptatie zijn belangrijk.

De vraag voor een herontwikkeling van de bedrijfssite 'Stopkesfabriek' aan de Bisschoppenhoflaan is een kans om een hefboom-project te realiseren waarin ook de behoefte aan groen in de buurt opgenomen wordt.

In het masterplan Deurne Publiek, een hart voor Deurne, is de opwaardering van het publiek domein de sleutel om het centrum van het district attractief te maken. Vergroening van de zone ter hoogte van Deurne-Expo en een verbetering van de beeldkwaliteit van de Frank Craeybeckxlaan vormen het zwaartepunt van het masterplan.

Groene sproeten

Het districtsbestuur verzocht de stad om meer in te zetten op kleinschalig groen in de wijk Kronenburg. In het project 'Groene sproeten' wordt gezocht naar opportuniteiten in het dichte weefsel om meer groen te creëren.

Fietsverbinding

Ter hoogte van Nieuwe Donk wordt door de groene rand langsheen de snelweg een fietsverbinding gepland. Die verbinding sluit aan op het recreatieve netwerk in de Schijnvallei.

Buurtplein

Midden in het historische weefsel van Deurne-Dorp ligt een kleine groene plek ter hoogte van de Koraalplaats. Buurtbewoners willen deze plek meer privatiseren en afsluitbaar maken. Het parkje heeft echter veel potentie als stapsteen.

Vlakbij ligt de oude Brouwerij. In de structuurschets die enkele jaren geleden voor Deurne-Dorp werd opgemaakt werd voorzien om de zuidelijke vleugel van het gebouw af te breken ten voordele van een nieuwe groene buurtplek.

Speelplekken

Groen vormt een natuurlijke speelomgeving. Het district zet zowel in Deurne-noord als Deurne-Zuid in op de opwaardering van een aantal bestaande speelplekken: Den Tip, Jos Van Geellaan, De Bisthovelei, Van Deynsestraat en het Wim Saerensplein. De herontwikkeling van de sociale woningen aan de Pieter De Ridderstraat wordt eveneens aangewend om nieuw speelweefsel te creëren.

Speelweefselplan

Naast puntsgewijze ingrepen investeert het district ook in de opmaak van een speelweefselplan voor het deel van Deurne-Noord tussen de Ter Heydelaan en de Turnhoutsebaan. Dit plan zet vooral in op de verbindingen tussen speelplekken.

Zilveren lussen

Deurne besteedt ook aandacht aan de senioren. Met de 'zilveren lussen' wil het district in bepaalde wijken ruimte creëren voor zitgelegenheden en er de stoepranden aanpassen. Drie wijken komen in aanmerking: Morkhoven, Boekenberg en Deurne-Dorp.

Veilige / groene straten

In de wijk Kriekenhof maakt het district werk van een veiligere en groene inrichting van de straten.

Samen- en volkstuinten

Het district ondersteunt de volkstuinten in Silsburg, OudeDonk, Ertbrugge, Groot-Schijn, het Schijntje en Bremweide.



Groenplan Deurne

BESTUURSAKKOORD DEURNE

Het bestuursakkoord van het district omvat enkele doelstellingen die specifiek op het groen in het district betrekking hebben.

Goed en degelijk besturen

In het bestuursakkoord van het district (2016-2018) stelt het districtsbestuur duidelijk dat het inspraak en overleg met de inwoners en verenigingen uiterst belangrijk vindt. Het beleid wordt actief afgetoetst. Burgerparticipatie is de regel. Het district wil inspraakmomenten organiseren zowel ter voorbereiding van een dossier als voor de definitieve besluitvorming en telkens wanneer het nodig wordt geacht.

Publiek domein

Bij heraanleg van pleinen wordt o.a. voldoende groenvanzelfsprekend. Ook in straten wordt meer structureel groen geplant.

Ruimtelijke ordening

De vele parken en groene zones karakteriseren Deurne. Het districtsbestuur wil het groene karakter maximaal tot zijn recht laten komen. O.a. de buurt Kronenburg wordt vergroend (=groene sproeten).

Het district wil de Bremweide en het concept van Jacques Wirtz, met open graslanden, ophogingen en een sterk gevoel van vrijheid en afzondering, opnieuw waarmaken door zorgvuldige opruimwerken aan de kant van de Ter Heydelaan zodat het park terug verbonden wordt met de wijk.

Het Rivierenhof wordt als provinciaal domein sterk gewaardeerd. Het district onderschrijft de visie om een samenhangend en overzichtelijk park te creëren waarbij elke activiteit en functie een plaats vindt.

Het district maakt tevens van het Park Groot Schijn één leesbaar geheel waar recreatie, sport, natuur en verenigingsleven elk hun plaats vinden. Het bestuur vernieuwt zijn engagement dat in 2015 in een participatiecharter werd afgesloten.

Het district ambieert de creatie van een groene corridor die Deurne-Oost via het Rivierenhof, Park Groot Schijn, Ertbrugge en de Bremweide met de Voorkempen verbindt. In samenwerking met andere partners (buurgemeenten,...) worden de mogelijkheden onderzocht.

Het district pleit tevens voor een drastische reductie van de overlast van fijn stof en geluid ter hoogte van de E313.

Groenvoorziening, leefmilieu en parken

Het district streeft naar een volledige overkapping van de Ring en de E313 ter hoogte van Deurne. Dit zorgt voor een betere aansluiting met Borgerhout en het stadscentrum en creëert meer open ruimte.

District en stad creëren in de wijk kronenburg samen extra groen door ongebruikte gronden en binnengebieden om te zetten in kleine parkjes (= groene sproeten).

Het district vergroent jaarlijks minstens één plein. Bij de heraanleg van straten en pleinen wordt in de projectdefinitie het maximaal behoud van bestaande bomen opgenomen. Van bebloeming in potten en hangmatten evolueert het district naar meer structuurgroen in straten en pleinen.

Het district onderhoudt alle parken, plantsoenen en pleintjes en bestendigt daarvoor de samenwerking met het buurtbeheerbedrijf.

Het district ondersteunt en stimuleert samentuininitiatieven en stelt daar een samentuincoach voor aan. Ook het vergroenen van voortuinen en de mogelijkheid om verticale gevels te ondersteunen wordt onderzocht.

Begraafparken(plaatsen)

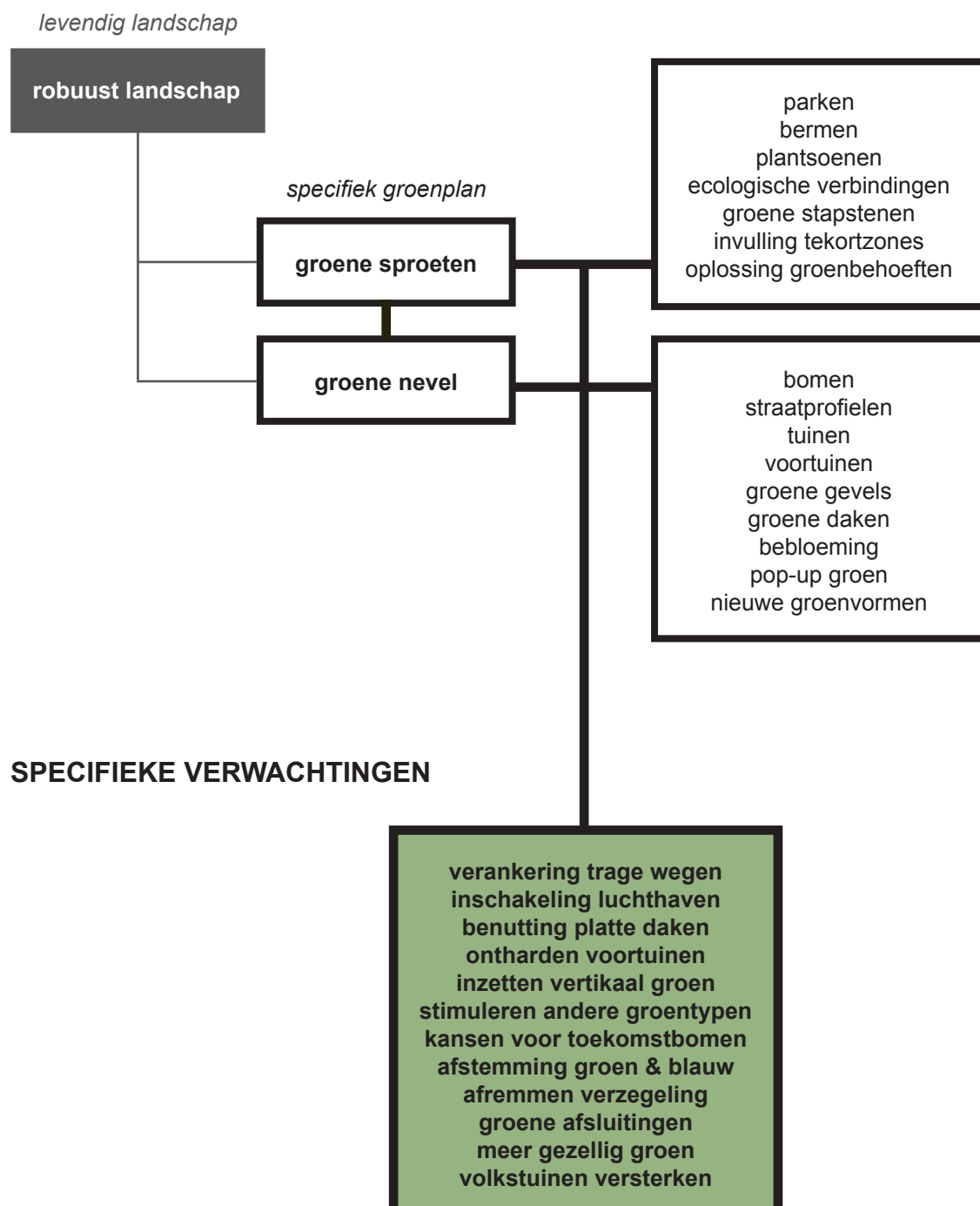
De begraafparken(plaatsen) zijn stille plekken waar men tot rust komt. Het district tracht voor de verschillende begraafparken(plaatsen) een beheerplan op te stellen en/of te optimaliseren.

Volkstuinen

Deurne omvat 10% van alle volkstuinen in Vlaanderen en het district wil de volkstuinen verder doen groeien. De samenwerking met de vzw Volkstuinen wordt bestendigd. Bij de verdere ontwikkeling van Ertbrugge en Park Groot Schijn wordt ook gekeken naar het concept van samentuinen. Het district waar er in Deurne nog bijkomende plekken voor tuinen gerealiseerd kunnen worden.

Een aantal van deze doelstellingen bepalen mee de opdrachtomschrijving voor het Groenplan Deurne.

VASTE OPGAVE



OPDRACHTOMSCHRIJVING

Elk district krijgt een eigen groenplan dat focust op de schaal van wijk, perceel en straat. Net als het stadsbrede groenplan bepaalt het hoeveel groen en welke soort groene open ruimte nodig is om een kwalitatieve leefomgeving te creëren.

Voor de opmaak van de specifieke groenplannen per district vormt een vaste opgave de basis. Per district kunnen daarbij andere accenten of aandachtspunten vooropgesteld worden.

Aandachtspunten uit het Levendig Landschap

Ecologische verbindingen

Voor de stedelijke landschappen vormen vooral de ecologische verbindingen een opgave voor het Groenplan Deurne.

M.b.t. de Schijnvallei is de versterking van de relatie met het kleinere kerngebied Boekenbergpark van belang. En van daaruit verder de verbinding met de open ruimte van de luchthaven van Deurne en de buiten het stadsgebied gelegen groene corridor die erop aansluit.

Voor het Glacis van Ertbrugge zijn ecologische verbindingen met de Groene Bedding en het Laagland van belang. Deze veronderstellen een verbetering van tussenliggende stapstenen zoals het Bisschoppenhof en de nagenoeg verdwenen loop van het Klein Schijn.

Voor de beide landschappen is de uitwerking van de groene loper, via de bestaande en nieuw te onderzoeken stapstenen, cruciaal.

Trage wegen

Bijzondere aandacht gaat uit naar het netwerk van trage wegen. Deze maken het groen doorwaadbaar. Ze verbinden de groene plekken onderling en met het woonweefsel. Specifiek de oostelijke rand van Deurne-Zuid verdient aandacht omdat daar een robuuste groene link tussen de Schijnvallei en de open ruimte - vinger in Borsbeek en Mortsel ontbreekt. Een netwerk van groene stapstenen kan een alternatief vormen.

Aandachtspunten uit de quickscan

Uit voorgaande quickscan blijkt dat Deurne tot de top drie van de meest groene districten van de stad behoort (na Hoboken en Wilrijk), maar tevens ook dat dit voor een groot deel te danken is aan de aanwezigheid van de stedelijke landschappen (vooral de Schijnvallei en het Glacis van Ertbrugge, in mindere mate de Groene Bedding).

Op het niveau van de wijken en buurten neemt Deurne een bijzondere positie in. De morfologische verschillen tussen de noordelijke en zuidelijke helft van het district spelen daarbij een bijzondere rol. Uit de quickscan blijken andere accenten voor Deurne-Noord en Deurne-Zuid.

Noordelijke groentekorten

Waar Deurne-Zuid nog een redelijk comfortabel groenaandeel heeft (21,4 m²/inw), is dat in Deurne-Noord niet het geval (4,9 m²/inw). Dit deel van het district haalt globaal amper de norm en er komen grote tekortzones voor. Deurne-Noord omvat veel kleinschalige groenelementen (groene punten en voortuin-stroken), maar te weinig structureel groen op buurt- en wijkniveau (parken). Invulling van de tekortzones en oplossen van de groenbehoeften is er dan ook prioritair.

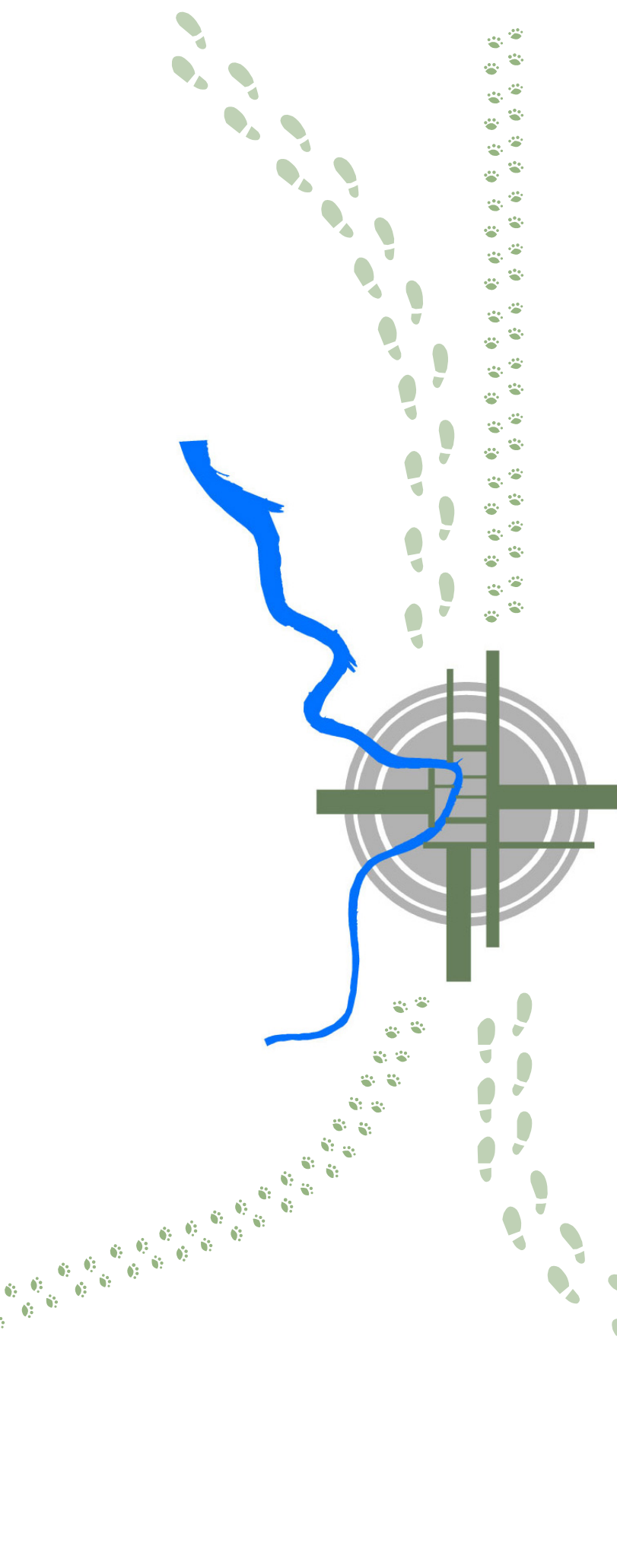
Zuidelijk groen onder druk

Toch verdient in de nabije toekomst ook Deurne-Zuid de nodige aandacht. Er staan immers enkele grote ontwikkelingsprojecten op stapel (Eksterlaar en Silsburg), die door een aanzienlijke toename van het inwoneraantal het groenaandeel zullen doen dalen tot onder de 20 m²/inw. Deurne-Zuid heeft vandaag geen structurele problemen, maar het behoud van het groenareaal vormt er een uitdaging. Daarnaast is strategische toename van kleinschalig groen (inschakeling/vergroening van binnengebieden en uitbreiding van groene punten) er een opgave.

Verwachtingen uit de startvergadering (16 maart en 18 april 2017)

Vanuit de verschillende stedelijke diensten, die actief bezig zijn met groen in het district Deurne, en de districtsschepen voor groenbeleid werden een aantal onderzoeksvragen gesteld.

- *Inschakeling van de luchthaven*
De luchthaven is een unieke open ruimte met economisch belang. Ze speelt voor de infiltratie van water vandaag al een rol. Dit kan nog ge-optimaliseerd worden mits aandacht voor vogels.
- *Benutting van platte daken*
Door de aanwezigheid van de luchthaven zijn er in Deurne-Zuid veel platte daken. Dit is een groot potentieel voor groendaken.
- *Ontharden van voortuinen*
Verharde voortuinen leiden niet alleen tot minder groen maar ook tot meer conflicten door het verdwijnen van publieke parkeerplaatsen. Een flexibele en gedeelde inzet van de open ruimte is een werkpunt.
- *Inzetten op vertikaal groen*
Mogelijkheden van vertikaal groen (hagen, gevels, slingers, stoeptuinen,...) worden nog te weinig benut. Ze dragen echter wel bij aan het stadsklimaat en -ecologie. Voor het vergroenen van wachtgevels en blinde muren ontbreekt een kader (vastlegging verantwoordelijkheden,...). Er zou een instaprocedure uitgedacht moeten worden.
- *Kansen voor toekomstbomen*
De stad moet meer inzetten op grote bomen. Die dragen meer bij i.f.v. klimaatadaptatie en natuur. Een screening van bestaande straatbomen en potentiële locaties vormt het uitgangspunt.
- *Stimuleren van andere typen groen*
Naast bomen spelen ook plantsoenen, bloemenweiden,... een rol in de vergroening van Deurne. O.a. voetpaduitstulpingen bieden kansen. Naast de financiële middelen op districtsniveau zijn mensmiddelen op stadsniveau i.f.v. onderhoud daarvoor belangrijk.
- *Afstemmen groen en blauw*
De hemelwaterplannen zijn bijna klaar. Per wijk is een afstemming met het groenplan nodig om moeilijke straten op te lossen. Deze plannen hebben als basis een T20. Het waterplan zal een visie op langere termijn, i.f.v. hogere T's (50, 100,...), formuleren.
- *Afremmen verzegeling*
Groene voortuinstroken en binnengebieden dragen veel bij tot een betere leefomgeving. Een trendbreuk in de toenemende verzegeling is daarom nodig.
- *Minder of natuurlijke afsluitingen*
Beperking en vergroening van omheiningen ondersteunt de stadsnatuur en beeldkwaliteit.
- *Meer gezellig groen*
Deurne heeft veel louter sier- of kijkgroen. Deze groene plekken hebben echter vaak ook potenties als gebruiksgroen mits de inrichting een beetje bijgestuurd wordt. Zitbanken, spelaanleidingen, trapveldjes en andere infrastructuur (barbeques,...) stimuleren de sociale interactie en creëren echte groene buurtplekken.
- *Samen- en volkstuinten versterken*
De volkstuintclusters zijn een typisch deel van Deurne. Ze worden verder ontwikkeld en ingebed in een groen kader, met aandacht voor het concept van samentuinen.



GROENE LOPER

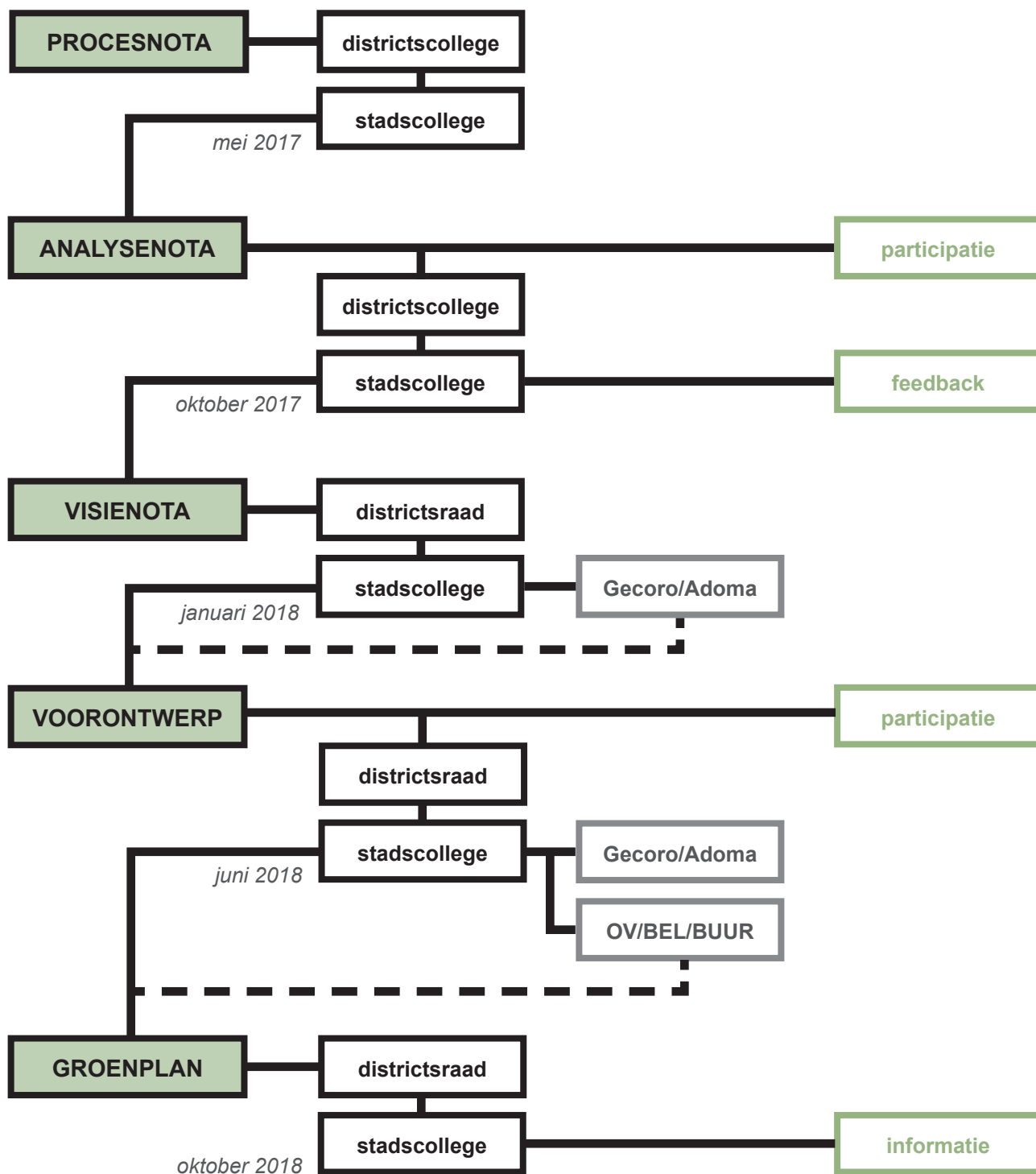
Zowel de groene lijnen als de groene punten kunnen verbindingen of stapstenen vormen tussen de groen plekken en de stedelijke landschappen. Ze geven vorm aan de groene loper, dit is een netwerk van onderling verbonden groene ruimten.

Via de groene loper kunnen mens, fauna en flora zich vrij doorheen de stad verplaatsen en worden de ecosysteemdiensten van groen toegankelijk gemaakt en geïntegreerd in het stedelijke DNA.

Ecosysteemdiensten zijn functies die door een ecosysteem i.f.v. de mens opgenomen worden:

- levering van producten:
voeding, drinkwater, hout,...
- regulerende diensten:
buffering, verstuiving, luchtzuivering,...
- culturele diensten:
recreatie,...
- ondersteunende diensten:
waterkringloop,...

De overkoepelende opgave voor het Groenplan Deurne is de vervollediging van de groene loper door het strategisch creëren van nieuwe groenelementen (vlakken, lijnen en punten) en het onderling beter verbinden van de bestaande en nieuwe groenelementen.



PLANPROCES

Het planproces voor de opmaak van het Groenplan Deurne omvat 6 stappen. Het schema hiernaast geeft deze stappen en een indicatieve timing weer.

Procesnota

In de procesnota wordt het plangebied en -onderwerp vastgelegd en besproken (quickscan). D.i. een beschrijving van het huidige groenareaal in het district, aangevuld met lopende en/of geplande projecten die op het groen betrekking hebben.

De procesnota legt ook de opdracht en het traject van het groenplan vast. De opdrachtomschrijving omvat de aandachtspunten die vanuit het stedelijk groenplan 'Levendig Landschap' doorwerken op het Groenplan Deurne, aangevuld met specifieke verwachtingen voor dit plan. Het traject geeft aan welke stappen genomen zullen worden om het Groenplan Deurne uit te werken, wanneer er mijlpalen (goedkeuring, advies,...) plaatsvinden en wanneer erover gecommuniceerd zal worden.

De procesnota wordt ter goedkeuring aan het stadscollege en ter kennisneming aan het districtscollege voorgelegd.

Analysenota

De analysenota bestudeert a.d.h.v. de aandachtspunten en verwachtingen het groenareaal i.f.v. knelpunten en potenties. Dit gebeurt met een thematische methodiek (ecologie, milieu, gebruik, historiek en beeldkwaliteit). Er wordt daarbij o.a. gebruik gemaakt van de 'groentool'⁽⁹⁾. Ontbrekende informatie (o.a. m.b.t. trage wegen, monumentale bomen,...) wordt verzameld. Deze analyse wordt aangevuld met de resultaten van het gebruikersonderzoek, dat inzicht geeft in gebruik en beleving van het groen door bezoekers.

De analysenota maakt de werkpunten en mogelijke tools zichtbaar. Ze reikt een brede waaier van scenario's voor de verdere ontwikkeling van het groen in Deurne aan. Ze wordt ter goedkeuring aan het stadscollege en ter kennisneming aan het districtscollege voorgelegd.

Visienota

De visienota selecteert uit de analysenota de voorkeursscenario's en bepaalt aan de hand daarvan de ambitie van het Groenplan Deurne. Die ambitie wordt doorvertaald naar een aantal concepten. Aan elk concept worden één of enkele onderzoeklocaties gekoppeld. Een concept geeft antwoord op een werkpunt door de toepassing van bepaalde tools.

De visienota wordt ter goedkeuring aan het stadscollege en de districtsraad voorgelegd. Daarna wordt advies aan Gecoro en Adoma gevraagd.

Voorontwerp

In het voorontwerp wordt een voorstel voor de gewenste groenstructuur van Deurne uitgewerkt. Via ontwerpend onderzoek worden voor enkele locaties concrete voorstellen uitgetekend, waaruit ook richtlijnen voor gelijkaardige situaties in Deurne gedistilleerd worden. Daarbij wordt een afstemming gemaakt met de groenplannen die in aangrenzende districten inmiddels opgestart zijn. Aan de gewenste groenstructuur en ontwerpvoorstellen wordt tevens een voorstel van actieprogramma gekoppeld.

Het voorontwerp wordt ter goedkeuring aan het stadscollege en de districtraad voorgelegd. Er worden daarna adviezen ingewonnen van Gecoro en Adoma, andere overheden (provinciaal en Vlaams), belangengroepen (Natuurpunt,...) en bureaus (aangrenzende districten en gemeenten).

Groenplan (definitief)

Na bijsturing aan de hand van de ingewonnen adviezen wordt het Groenplan Deurne voor definitieve goedkeuring aan het stadscollege en de districtsraad voorgelegd. Het document omvat:

- een gewenste groenstructuur voor heel het district
- ontwerpvoorstellen voor strategische plekken
- richtlijnen m.b.t. specifieke situaties
- een actieprogramma

(9) Parallel met het stedelijk groenplan 'Levendig Landschap' ontwikkelde de stad Antwerpen in 2016 een 'groentool' die inzicht geeft in de effecten van groen op de leefomgeving. De tool geeft een overzicht van de verschillende maatregelen die mogelijk zijn.

COMMUNICATIE

Gedurende het planproces worden 4 momenten voorzien waarop met de bewoners van Deurne en eventuele andere bezoekers van het groen over het Groenplan Deurne gecommuniceerd wordt. Er wordt voor verschillende soorten communicatie geopteerd, afhankelijk van de fase van het plan en de doelstellingen die bereikt moeten worden.

Moment 1: participatie

Tijdens de analysefase wordt een eerste communicatiemoment voorzien onder de vorm van participatie.

Uit de specifieke verwachtingen van de startvergadering blijkt het belang van o.a. de binnengebieden voor de vergroening van Deurne. Aangezien dit private en ontoegankelijke zones zijn, beschikt de stad over een minimum aan informatie. Het eerste participatiemoment wordt daarom aangewend om de bewoners extra informatie en tips te laten geven. Die hebben al impact op de analyse, maar later ook op de verdere uitwerking van de gewenste groenstructuur en beschikbaarheid van mogelijke tools.

Tevens wordt d.m.v. een aantal gerichte vragen gepeild naar het belang dat de bewoners aan bepaalde groenelementen hechten en waarom. Dit laat toe het gebruikersonderzoek verder te verfijnen en de focus van de ambitie te bepalen.

De input van dit participatiemoment wordt rechtstreeks verwerkt in de analysenota en latere fasen.

Moment 2: feedback

Na de goedkeuring van de analysenota wordt een tweede maal gecommuniceerd, dit maal onder de vorm van een feedbackmoment.

Er wordt teruggekoppeld hoe met de input uit het participatiemoment is omgesprongen in de analysenota en wat de conclusies van deze nota zijn. Die conclusies zullen in de volgende fase, de visienota, bepalen welke ambitie wordt nagestreefd in het Groenplan Deurne. De bewoners kunnen nog feedback op de conclusies geven.

Moment 3: participatie

Bij de opmaak van het voorontwerp wordt opnieuw een participatiemoment ingelast. A.d.h.v. de concepten uit de visienota wordt de bewoners gevraagd actief mee te denken over bepaalde onderzoekslocaties en -kwesties en over een mogelijk actieprogramma.

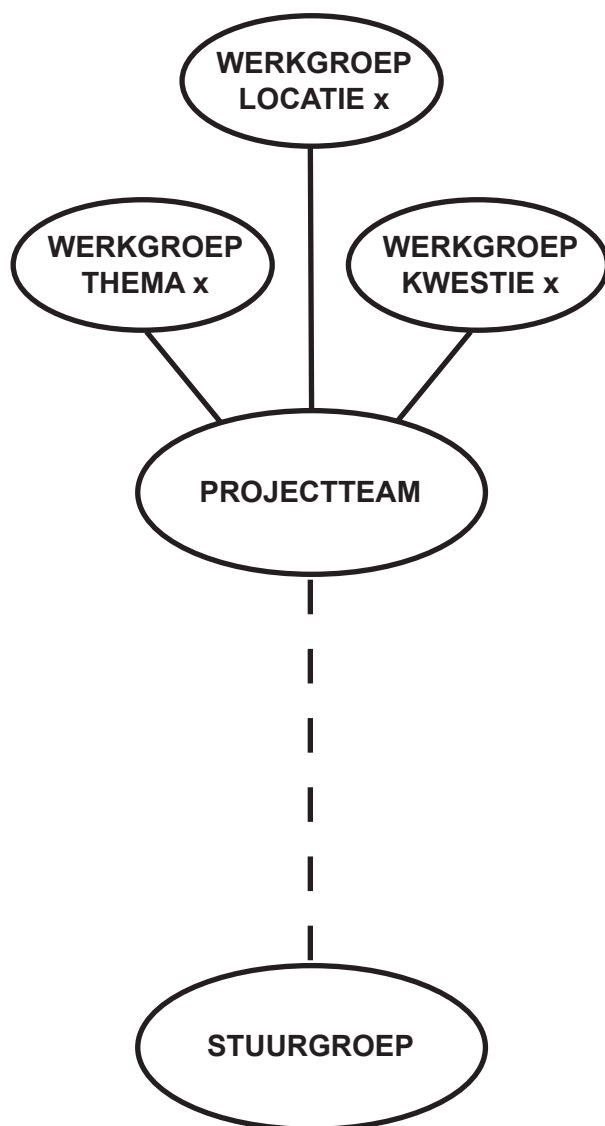
A.d.h.v. de input van dit participatiemoment wordt een voorstel van gewenste groenstructuur uitgewerkt evenals enkele concrete voorstellen voor strategische locaties en een actieprogramma. De bewoners tekenen mee het voorontwerp uit.

Moment 4: informatie

Na de goedkeuring door district en college wordt het voorontwerp aan een ruime adviesronde onderworpen. Met deze adviezen worden aanpassingen gedaan die leiden tot een definitief groenplan.

Na de definitieve goedkeuring van het Groenplan Deurne door district en college worden de bewoners geïnformeerd over de beslissing. Er wordt teruggekoppeld welke impact de adviezen gehad hebben en hoe het plan naar aanleiding daarvan is aangepast.

De methodiek van elk communicatiemoment zal in de betreffende planfase bepaald en afzonderlijk ter goedkeuring voorgelegd worden.



PROJECTTEAM

Het projectteam voor het Groenplan Deurne bestaat uit medewerkers die zowel op stads- als districts-niveau actief kunnen zijn. Concreet omvat het team vertegenwoordigers van:

DE/Districtswerking
 SW/Ruimte
 SW/Ontwerp&uitvoering
 SW/Energie&MilieuAntwerpen
 SB/Groendienst
 SB/Vastgoedontwikkeling
 CS/Jeugddienst
 CS/Sportdienst

Het projectteam komt in elke fase minimaal één maal integraal samen in een projectgroep. Indien wenselijk of nodig in een bepaalde fase kunnen extra projectgroepen georganiseerd worden.

Rond bepaalde sleutelkweties, thema's of locaties worden werkgroepen georganiseerd. Deze bestaan uit specifieke leden van het projectteam die i.f.v. het onderwerp relevant zijn. Per fase kunnen meerdere werkgroepen georganiseerd worden.

STUURGROEP

De goedkeuring van de analysenota, visienota, voorontwerp, ontwerp en definitief groenplan wordt voorbereid door een stuurgroep. Deze bestaat uit:

DE/districtsschepen groenbeleid
 DE/bestuurscoördinator
 KR/kabinetchef
 SW/hoofd afdeling Ruimte

